

ROSTLINY VE STUDIJNÍM PROGRAMU **UČITELSTVÍ PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**

STUDIJNÍ MATERIÁLY PRO OBOR:
primární vzdělávání, VVP biologie a přírodopis
(Bi – poznávání povinné pouze pro VVP, nikoliv pro Učitelství 1. st.)

Ing. Helena Jedličková

Informace tohoto studijního materiálu doplňuje studijní materiál :

„NÁZVOSLOVÍ“, „NEBEZPEČNÉ ROSTLINY“, „Pokožkové rostliny pro učitele ZŠ“

Legenda:

POUŽÍVANÉ NÁZVY – barevné označení:

- označení uživatelské - např. nebezpečné rostliny

-označení botanické,

- označení ekologické :

1. NEBEZPEČNÉ ROSTLINY - zjednodušený přehled pro učitele

(přehled č.1 – ZÁKLADNÍ ROSTLINY NEBEZPEČNÉ DĚTEM – dle uživatelských názvů)

I. Pokojové květiny:

„aglaonema	kroton
anturie	muškát / pelargonie/
azalka	monstera
brambořík perský	oleandr obecný
břečťan popínavý	potos /šplhavce/
diefenbachie	pryšec překrásný /"vánoční hvězda"/
fikus	prvosenka nálevkovitá, p.čínská, p.žahavá /primule/
filodendron	rhododendron
kala	řemenatka oranžová /clivia - „klívie“/
	tenura páskatá

II. Exteriérové rostliny:

aksamitník /afrikán, tagetes/	lýkovec jedovatý
bez chebdí	mandloň =mandle /hořké /
blín černý	meruňka=meruňková jádra
bolševník obecný, b.velkolepý	ocún jesenní
břečťan popínavý	oměj šalamounek
brslen evropský	pryskyřník prudký
čemeřice černá	rulík zlomocný
dřišťál dráč	řepčík
durman obecný	skočec obecný
fazol obecný, f. šarlatový	tabák viržinský
kokořík vonný	vlaštovičník větší
konvalinka vonná	vlčí bob mnoholistý
kopytník evropský	vraní oko čtyřlisté
lilek brambor	tis červený
lilek potměchuť	zimostráz vždyzelený aj.“
lilek rajče	

Osobní poznámky:

2, NEBEZPEČNÉ ROSTLINY - **BOTANICKÉ NÁZVY a ÚČINKY NA ZDRAVÍ**

přehled č. 2 = dle důvodu pěstování, odborných názvů a účinků na zdraví člověka

Informace doplňuje studijní materiál „**NEBEZPEČNÉ ROSTLINY**“

A. POKOJOVÉ KVĚTINY - OKRASNÉ KVĚTEM:

ANTHURIUM	/TOULITKA/	-I. =dráždí sliznice
Pozor! rod Begonia /keříčkové begonie/ , Begoniaceae /vyvýšená a kultivary/ jedovaté nejsou!		
BEGONIA SEMPERFLORENS	/STÁLOKVĚTÁ,KYSALA,LEDOVKA/	-II.=jedovatá celá
BEGONIA x TUBERHYBRIDA	/HLÍZNATÁ BEGONIE/-	-II.=jedovatá celá
CALLA PULASTRIS	/DÁBLÍK BAHENNÍ/	-I.=slabě jedovatá
CITRUS	/CITRONÍKY A PŘÍBUZNÉ DRUHY/	-alergenní-1.a, 2.b
CLIVIA	/ŘEMENATKA,KLÍVIE/	-O.=jedovatá-4.a
EUPHORBIA MILII	/PRYŠEC ZÁŘIVÝ,Kristova koruna/	-VI jedovatý,alergen,trny
EUPHORBIA PULCHERRIMA	/VÁNOČNÍ HVĚZDA, POINSETIE/	-VI.=šťáva-alergen
HIPPEASTRUM	/HVĚZDNÍK, nesprávně AMARILIS/	O.=jedovatá celá
JASMINUM	/JASMÍN/	-3
PRIMULA	PRVOSENKA	-1.a
NERIUM OLEANDER	/OLEANDR OBECNÝ,BOBKOVNICE/	-V.=jedovatý celý
RHODODENDRON	/PĚNIŠNÍK, POKOJ.AZALKA/	-jedovatý
NICOTIANA	/TABÁK/	-IV.=4.a,3
SOLANUM	/LILEK/	-IV=4.a ve všech částech
jedovaté, kromě Solanum muricatum/	Hruškový meloun-Pepino/	-jedlé plody
SPATHIPHYLLUM	/LOPATKOVEC/	-0=alergen

OKRASNÉ LISTEM:

AGAVE AMERICANA	/AGÁVE AMERICKÁ/	- 2.b,c i ozdravná
AGLAONEMA		- plody jedovaté
Bi AUCUBA JAPONICA	/AUKUBA/	-4.c =plody,je však dvoudomá
ASPARAGUS	/OKRASNÝ CHŘEST/	-III.=jedovaté bobulovité plody
CODIEUM	/KROTON/	-VI. =jedovatá,alergenní celá
Bi CRYPTANTHUS	/KRYPTANTUS/	-1.a
DIEFFENBACHIA	/MRAMORNATKA/	-I.=jedovatá,alergenní celá rostlina
EPIPHEMNUM PINNATUM	/POTOS, ŠPLHAVNICE/= neplatný :SCINDAPSUS AUREUS	-I. =alergenní
EUPHORBIA	/PRYŠCE/	-VI. =jedovaté,alergenní
FICUS	/FÍKOVNÍK, FÍKUS, SMOKVOŇ/	-1.a
HEDERA HELIX	/BŘEČTAN POPÍNAVÝ /	-jed. hlavně bobulovité plody
MONSTERA		-I. =alergenní i ozdravná
PHILODENDRON	/FILODENDRONY/	-I. =alergen, jedovatý
SANSEVIERIA	/TENURA-"tchýnin jazyk"/	-1.a, jedovatá celá rostlina
SHEFFLERA	/ŠEFLERA/	-1.a i ozdravná

B. EXTERIÉROVÉ ROSTLINY:

ACONITUM	/OMĚJ/	-XXIX= 4.a celá rostlina
Bi AGERATUM	/NESTAŘEC/	- 1.c
ANEMONE	/SASANKA/	-XXIX= 4.a celá rostlina
ARUM MACULATUM	/ÁRON PLAMATÝ/	- I.=jedovaté plody
ATROPA BELLA DONA	/RULÍK ZLOMOCNÝ/	-IV= 4.a
BERBERIS	/DŘIŠŤÁL/	-XV= 4.a ,2.b
BUXUS	/ZIMOSTRÁZ/	- 4.a celá rostlina
CALLA PURLISTRIS	/ĎÁBLÍK BAHENNÍ/	- I.=slabě jedovatá
CAPSICUM ANNUUM	/PAPRIKA ROČNÍ/	-III.= -"
CATHARANTHUS	/BARVÍNEK BRČÁL /	- jedovatý
CLEMATIS	/PLAMÉNEK/	- XXIX = 1.a
Bi CHEIRANTHUS CHEIRI	/CHEJR VONNÝ-ZIMNÍ FIALA/	- 4.b v semenech
CHELIDONIUM MAJUS	/VLAŠTOVIČNÍK VĚTŠÍ/	- 1.a
COLCHICUM AUTUMNALE	/OCÚN JESENNÍ/	-III.=4.a jedovatý celý
CONVALLARIA MAJALIS	/KONVALINKA VONNÁ/	-jedovatá celá R. i voda
COTONEASTER	/SKALNÍK/	-slabě jedovaté malvice
CYTISUS	/ČILIMNÍKY /	-4.a celé rostliny
DATURA=BRUGMANSIE	/DURMAN=ANDĚLSKÁ TRUMPETA/	-IV.celá R.,hlavně květy
DENDANTHREMA INDICA	/CHRYZANTÉMA LISTOPADKA/	-1.d alergenní
Bi DICTAMNUS ALBUS	/TŘEMDAVA BÍLÁ/	-1.a
DIGITALIS	/NÁPRSTNÍK /	-4.a jedovatý celý
DAPHNE MEZEREUM	/LÝKOVEC/	-jedovatý celý
FRITILLARIA	/ŘEBČÍK /	-III.=4.a
Bi FUMARIA OFFICINALIS	/ZEMĚDÝM LÉKAŘSKÝ/	-XXI=jedovatý celý
GALANTHUS	/SNĚŽENKA/	-O.=4.a,hlavně cibule
HERACLEUM	/BOLŠEVNÍK/	-1.a
HYACINTHUS ORIENTALIS	/HYACINT VÝCHODNÍ/	-III.,1.a, -"
HYOSCYAMUS NIGER	/BLÍN ČERNÝ/	-IV.=4.a-jedovatý
IPOMEA	/POVÍJNICE/	- "droga"
LANTANA CAMARA	/LIBORA/	- jedovatá celá
LATHYRUS ODORATUS	/HRACHOR VONNÝ/	-semena jedovatá
LEUCOJUM VERNUM	/BLEDULE JARNÍ/	-O.=jedovaté cibule
LIGUSTRUM VULGARE	/PTAČÍ ZOB OBECNÝ/	-plody mírně jedovaté
LILIUM	/LILIE/	-III.=jedovaté cibule
LONICERA	/ZIMOLEZ-RŮŽE Z JERICHA/	-jedovaté plody
LYCOPERSICON ESCULENTUM	/RAJČE JEDLÉ,RAJSKÉ JABLKO/	-IV.=jed., kromě plodů
NARCISSUS	/NARCIS/	-O.=jedovaté cibule
PAEONIA OFFICINALIS	/PIVOŇKA LÉKAŘSKÁ/	-květy,kořeny jedovaté

PARIS GUADRIFOLIA	/VRANÍ OKO ČTYŘLISTÉ/	-jedovaté plody
PETUNIA ATKINSIANA	/PETÚNIE ZAHRADNÍ/	-IV.=jedovaté rostliny
PHASEOLUS COCCINEUS	/FAZOL ŠARLATOVÝ/	-4.d.fazole jsou jedlé uvařené
POLYGONATUM	/KOKOŘÍK/	-všechny druhy jedovaté
PRIMULA	/PRVOSENKA/	-1.a=alergenní
Bi PYRACANTHA	/HLOHYNĚ/	-2.a,b
PYRETHRUM PARTHENIUM	/ŘIMBABA OBECNÁ/ -jed PYRETHRIN,	1.d=alergenní
RANUNCULUS ACER	/PRYSKYŘNÍK PRUDKÝ/	-jedovatý celý
RHUS	/ŠKUMPA/	-1.a=alergenní
ROBINIA PSEUDOACACIA	/TRNOVNÍK BÍLÝ-AKÁT/	-4.d=semena a kůra jedovaté
SAMBUCUS NIGRA	/BEZ ČERNÝ/	-plody,květy-léčivé,listy,kůra jedovaté -"
RACEMOSA , S. EBULUS /	/ -"ČERVENÝ, B. CHEBDÍ/	-jedovaté plody
SCILLA SIBERICA	/LADOŇKA SIBIŘSKÁ/	-III.=cibule,semena jedovaté,1a
SENECIO BICOLOR	/STARČEK PŘÍMOŘSKÝ/	-4.a jed. celá rostlina
SOLANUM NIGRA	/LILEK ČERNÝ/	-IV.=4.a ve všech částech
-"- TUBEROSUM	/BRAMBOR OBECNÝ/	-IV.=4.a kromě hlíz
TAGETES	/AKSAMITNÍK,AFRIKÁN/	-1.d celá rostlina
TANACETUM VULGARE	/VRATIČ OBECNÝ/	-jedovatý celý
TAXUS BACCATA	/TIS ČERVENÝ/	-kromě červeného míšku jedovatý celý
TULIPA	/TULIPÁN/	-III.cibule slabě jedovaté,alergie
VERATRUM ALBUM	/KÝCHAVICE BÍLÁ/	-jedovatá
VISCUM ALBUM	/JMELÍ BÍLÉ/	-jedovaté

C. ROSTLINY, KTERÉ NEMUSÍME ZNÁT , ALE JE DOBRÉ O NICH VĚDĚT! (pokojové rostliny nově na trhu)

Acalypha /Palnice,akalyfa/	-VI.= druhy,kultivary jedovaté celé	Catharanthus roseus / Růžový barvínek/	-V.= celá jedovatá
Adenium /Pouštní růže/	- V.= mléčná šťáva je vysoce jedovatá	Caladium /Užovnik/	-1.a
Alamanda	- V= jedovatá celá	Carissa /Karisa,Voskovec/	- V.= smrtelně jedovatá,kromě plodů
Alokázie	-4.a	Cassia /Kasie/	- jedovatá celá rostlina
Browallie	- IV.= -"	Dipladenia	- V.= velmi jedovatá
Brunfelzie	- IV.= -"	Glorioza	-III.= hlízy 4.a colchicin
Cestrum /Kladivník/	- IV. -"	Haemanthus /Krvokvět,Sloní ucho/	-O.=jedovaté cibule
Cyphomandra /Rajčenka/	- IV.=jedovatý,kromě plodů	Jatropha podagrica /Jatrofa/	-IV.= celá jedovatá

LITERATURA:

- Baloun,J.a kol. (1989) : Rostliny způsobující otravy a alergie (Knihovna-Kejbaly Brno)
HEITZOVÁ, Halina: (1995) *Pokojové rostliny*. Praha: Svojtka a Vašut, 239 s. ISBN 80-7180-012-0
Heitzová,H .,(1996).: Balkonové rostliny / Knihovna-Kejbaly Brno)
NOVÁK, J. (2004): *Jedovaté rostliny v bytě a na zahradě*. Praha: Grada, 81s, ISBN 80-247-0716-0
Bodlák,J.,Severa,F.Vančura,B/1995/.: Příroda léčí(Knihovna-Kejbaly Brno)
OPLETAL, Lubomír, a kol.: (1999)*Rostliny pro zdraví*. Praha: Aventinum, 175 s. ISBN 80-7151-074-2

Osobní poznámky:

LÉČIVÉ A KOŘENINOVÉ ROSTLINY

(„*léčivky, bylinky, koření*“)

andělíka lékařská	Archangelica officinalis	kořen,plod
bez černý	Sambucus nigra	květ,plod
bříza bělokorá	Betula pendula	list
divizna velkokvětá	Verbascum densiflorum	květ
heřmánek pravý	Matricaria chamomilla	květ
hloh ostrotrnný	Crataegus oxyacantha	květ,list,plod
hluchavka bílá	Lamium album	květní koruna
jahodník obecný	Fragaria vesca	list
jetel luční a J.plazivý	Trifolium pratense a T.repens	květ
jitrocel kopinatý	Plantago lanceolata	list
kontryhel obecný	Alchemilla vulgaris	nať
kopřiva dvoudomá	Urtica dioica	list a nať
kostival lékařský	Symphytum officinale	oddenek
kozlík lékařský	Valeriana officinalis	oddenek a kořen
libeček lékařský	Levisticum officinale	list,kořen
lípa srdčitá a velkolistá	Tilia cordata a platyphyllos	květenství
mák vlčí	Papaver rhoeas	korunní plátka
máta peprná	Mentha piperita	nať,list
mateřídouška obecná	Thymus serpyllum	nať
meduňka lékařská	Mellisa officinalis	nať
měsíček lékařský	Calendula officinalis	květ bez zákrovu
mochna husí	Potentilla anserina	nať
ostružiník maliník obecný a O. křovitý	Rubus idaeus a R. fruticosus	list
pelyněk pravý	Artemisia absinthium	nať
pelyněk kozalec=estragon	Artemisia dracunculus	nať
plicník lékařský	Pulmonaria officinalis	nať
podběl lékařský	Tussilago farfara	květ,list
prvosienka jarní a P. vyšší	Primula veris,P. elatior	květenství
přeslička rolní	Equisetum arvense	nať
rozrazil lékařský	Veronica officinalis	nať
růže šípková	Rosa canina	souplodí=šípky
řebříček obecný	Achillea millefolium	květenství,nať
řepík lékařský	Arimonia eupatoria	nať
slivoň trnka	Prunus spinosa	květ
smetanka lékařská	Taraxacum officinale	kořen,list
světlík tuhý	Euphrasia stricta	nať
šalvěj lékařská	Salvia officinalis	nať

třezalka tečkovaná	Hypericum perforatum	nať
tymián obecný	Thymus vulgaris	nať
saturejka horská	Satureja montana	nať
dobromysl	Origanum onites	nať
rozmarýn lékařský	Rosmarinus officinalis	nať
jalovec obecný	Juniperus communis	plody
vavřín obecný	Laurus nobilis	bobkový list
bazalka pravá	Ocimum basilicum	nať

Literatura:

VODÁKOVÁ, Jitka, a kol.: *Pěstitelské práce*. Praha: SPN, 1990. 238 s. ISBN 80-04-23976-5
 OPLETAL, Lubomír, a kol.: *Rostliny pro zdraví*. Praha: Aventinum, 1999. 175 s. ISBN 80-7151-074-2
 VALÍČEK, Pavel, a kol.: *Léčivé rostliny třetího tisíciletí*. Benešov: Start, 2001. 175 s. ISBN 80-86231-14-3
 DOSTÁLEK, Petr, a kol.: *Česká biozahrada*. Olomouc: Fontána: 2000. 185 s. ISBN 80-86179-46-X
 Vermeulen, N.: *Encyklopedie bylin a koření /1999/* (Knihovna-Kejbaly Brno)
 Brickel, Ch. a kol.: *Velká zahrádkářská encyklopedie /1994/* (Knihovna-Kejbaly Brno)
 HKolberát, Endris, Krejča: *Naše rostliny v lékařství /1981/* (Knihovna-Kejbaly Brno)
 JANČA, Jiří, ZENTRICH, Josef, A.: *Herbář léčivých rostlin*. Ostrava: Eminent– všechny díly
 Zentrich, J., Jonáš, J.: *Věčně zelené naděje /1990/* (Knihovna-Kejbaly Brno)

Katalogy (Knihovna-Kejbaly Brno)

Herbáře (Knihovna-Kejbaly Brno)

Osobní poznámky:

ZELENINA

(užívateľské, botanické označení)

1. Košťálová zelenina = rostliny, které mají zkrácený, zdužnatělý stonek = KOŠŤÁL

botanický název užívané

části

čeleď

brukvovité: **brukev zelná-varianty:**

BRASSICA OLERACEA

hlávky listů	zelí hlávkové (rané, polorané, pozdní, ke skladování = bílé, červené),	B.oleracea var.capitata
	kapusta hlávková (raná, pozdní, ozimá)	B.oleracea, var.sabauda
drobné hlávky-růžičky:	kapusta růžičková	B.O.gemmifera
listy:	kapusta kadeřavá	B.O.acephala
stonková hlíza:	kedluben	B.O.gongylodes (raná bílá, raná, modrá, pozdní, gigant)
zdužnatělé květenství:	květák	B.O.botritis
růžice poupat:	brokolice	B.O.italica
listy:	čínské zelí	B.chinensis

2. Kořenová zelenina:

kořen:	hvězdnicovité:	černý kořen (hadí mor španělský)	Scorzonera hispanica
		světlý černý kořen (kozí brada pórolistá)	Tragopogon porrifolius Bi
		topinambur (slunečnice hlíznatá)	Helianthus tuberosu Bi
		batáty	Ipomoea batatu Bi
	miříkovité:	mrkev setá	Daucus carota (obecná, raná, pozdní, karotka, kulatá, krmná aj.)
		petržel kořenová	Petroselinum crispum
		pastinák setý	Pastinaca sativa
	brukvovité:	křen selský	Armoracia rusticana
bulva:	miříkovité:	celer bulvový	Apium graveolens
	merlíkovité:	řepa burák salátová	Beta vulgaris crassa
	brukvovité:	vodnice= okrouhlíce	Brassica rapa Bi
		tuřín=kolník	Brassica napus Bi
		ředkev setá- ředkvička	Raphanus sativus sativus
		- ředkev černá	R.S. niger
	lilkovité:	lilek brambor	Solanum tuberosum

3. Plodová zelenina:

plody:	lilkovité:	lilek rajče jedlé	Lycopersicon esculentum (keříčkové, tyčkové, skleníkové, aj.)
bobule		L. paprika roční	Capsicum annum (zeleninová, kořeninová)
		lilek vejcoplodý (baklažán)	Solanum melongena
	tykvovité:	okurka setá	Cucumis sativus (nakládačky, salátové, skleníkové)
		meloun cukrový Cucumis mělo,	lubenice obecná= meloun vodní Citrullus lanatus
		tykev velkoplodá	Cucurbita maxima
		tykev obecná	Cucurbita pepo var.vulg.
		tykev patison = Cucurbita pepo,	tykev cuketa Cucurbita pepo var.zucchini
	lipnicovité:	kukuřice cukrová	Zea mays var.saccharata

4. Cibulová zelenina:

<u>cibule:</u>	liliovité:	česnek-cibule kuchyňská	Allium cepa (májová, raná, červená, žlutá, ozimá aj.)
		česnek kuchyňský	Allium sativum (zimní jarní)
		česnek-pór setý	Allium porrum zimní , letní
		česnek-cibule-šalotka	Allium ascalonicum
<u>listy :</u>		česnek-cibule zimní	Allium fistulosum
		česnek-pažitka pobřežní	Allium schoenoprasum

5.Listová zelenina (salátová, stonková):

<u>listy:</u>	hvězdicovité:	salát hlávkový listový, červený, římský, ledový aj.)	Lactuca sativa var. capitata (locika salátová-na rychlení, raný, letní, zimní, salát
..		štěrbák zahradní	Cichorium endivia Bi
		čekanka obecná	Cichorium intibus (kořenová, salátová) Bi
<u>Úbory=lůžka:</u>		artyčok zeleninový	Cynara scolymus Bi
<u>řapíky:</u>		artyčok kardový	Cynara cardunculus Bi
<u>Listy:</u>	hvězdicovité:	pampeliška	Taraxacum officinale
	kozlíkovité:	kozlíček polníček, polní	Varianella locusta Bi
	brukvovité:	řeřicha setá	Lepidium sativum
		hořčice bílá	Sinapis alba
	miříkovité:	celer řapíkatý+ / celer nařový / petržel kadeřavá	Apium graveolens var. dulce+ / Apium g. var. sacalinum / Petroselinum c. var. foliosum
		fenykl sladký	Foeniculum vulgare
	merlíkovité:	špenát zelný	Spinacia oleracia
		řepa cvikla mangold	Beta vulgaris var. cicla
		novozélandský špenát = čtyřboč rozložitá =	Tetragonia tetragonioides
	rdesnovité:	reveň rebarbora	Rheum undulatum
<u>výhonky:</u>	liliovité:	chřest	Asparagus officinalis

6.Lusková zelenina:

<u>semena :</u>	bobovité:	hrách setý	Pisum sativum (k vylupování, dřeňový, cukrový)
		fazol obecný	Phaseolus vulgaris (popínavý, keříčkový, šarlatový, měsícovitý aj.)
		bob obecný	Vicia faba
		sója luštinatá	Glycine max
		podzemnice olejná	Arachis hypogaea

7.Kořeninová zelenina:

<u>nať:</u>	Miříkovité:	kopr vonný	Anethum graveolens
<u>plod-dvojnažka:</u>		fenykl obecný	Foeniculum vulgare
<u>listy:</u>		libeček lékařský	Levisticum officinale
<u>nať:</u>	Hluchavkovité:	majoránka zahradní	Majorana hortensis
<u>listy:</u>		tymián obecný	Thymus vulgaris
		saturejka zahradní	Satureja hortensis /

Literatura:

- VODÁKOVÁ, Jitka, a kol.: *Pěstitelské práce*. Praha: SPN, 1990. 238 s. ISBN 80-04-23976-5
- DOSTÁLEK, Petr, a kol.: *Česká biozahrada*. Olomouc, Fontána: 2000. 185 s. ISBN 80-86179-46-X
- STEINBACH, Gunter.: *Lexikon užitkových rostlin*. Praha: 1996. 198 s. ISBN 80-7176-432-9

Osobní poznámky:

OVOCNÉ ROSTLINY

Uživatelská sk. – botanický název plodu:

1.Jádroviny

jabloň domácí	<u>-malvice:</u> Malus silvestris var.domestica
hrušeň obecná	Pyrus communis
kdouloň obecná	Cydonia oblonga
mišpule německá	Mespilus germanica
jeřáb ptačí,moravský	Sorbus aucuparia

2.Peckoviny

třešeň ptačí	<u>-peckovice:</u> Prunus avium
višeň obecná	Prunus cereasus vulgaris
broskvoň obecná	Prunus Persica vulgaris
meruňka obecná	Prunus Armeniaca vulgaris
slivoň švestka	Prunus domestica (švestky, slívy, renglody, mirabelky)
dřín velkoplodý	Cornus mas

3.Skořápkoviny

liska obecná	<u>-oříšek:</u> Corylus avellana	<u>-peckovice:</u> ořešák královský /vlašský/ Juglans regia
liska turecká	Corylus colurna	kaštanovník jedlý Castanea sativa
		mandloň obecná Prunus dulcis

4.Drobné ovoce

meruzalka rybíz	<u>-bobule:</u> Ribes vulgaris	<u>-souplodí peckovic:</u> ostružiník maliník obecný Rubus ideus
r.černý,bílý, červený,	R.nigrum,alba, rubrik	ostružiník křovitý Rubus fruticosus
srsta obecná-angrešt	Ribes crispa	malinoostružiník Rubus loganobaccus
josta		morušovník černý, bílý Morus nigra, alba
brusnice borůvka	Vaccinium myrtillus	
vinná réva	Vitis vinifera	

-souplodí nažek:

jahodník obecný	Fragaria vesca
J. zahradní	Fragaria species

Literatura:

VODÁKOVÁ, Jitka, a kol.:*Pěstitelské práce*. Praha: SPN, 1990.238 s. ISBN 80-04-23976-5

DOSTÁLEK, Petr, a kol. :*Česká biozahrada*. Olomouc, Fontána: 2000.185 s.ISBN 80-86179-46-X

STEINBACH, Gunter.:*Lexikon užitkových rostlin*. Praha: 1996.198 s. ISBN 80-7176-432-9

/ aj.

Katalogy

Osobní poznámky:

OKRASNÉ (UŽITKOVÉ) ROSTLINY - DŘEVINY

1.Listnaté opadavé: keře:

stromy:

Azalka	Rhododendron		Dub letní, /D. zimní/	Quercus robur, /Q. petraea/
Dřín, svída	Cornus		Jasan ztepilý	Fraxinus excelsior
Hloh	Crataegus		Olše	Alnus
Jasmín	Jasminum		Jeřáb	Sorbus
Kdoulovec	Chaenomeles		Topol	Populus
Mochna křovitá	Potentilla	Bi	Vrba obecná (jíva), /V.křehká/	Salix caprea, /S.fragilis/
Pámelník	Symphoricarpos		Bříza	Betula
Plamének	Clematis		Buk lesní	Fagus sylvatica
Růže	Rosa		Habr	Carpinus
Ptačí zob	Ligustrum		Jilm	Ulmus
Šácholan	Magnolia		Javor mléč, klen, babyka	Acer platanooides, A.pseudoplatanus, A.campestre
Šeřík	Syringa		Javor (javorovec) jasanolistý	Acer negundo=Negundo aceroides Bi
Škumpa	Rhus		Jírovec maďal	Aesculus hippocastanum
Tamaryšek	Tamarix		Kaštanovník jedlý	Castanea sativa
Tavolník	Spiraea		Jinan dvoulaločný	Ginkgo biloba
Zákula	Kerria	Bi	Střemcha obecná	Padus avium
Zlatice	Forsythia		Lípa	Tilia

2.Rostliny stálezelené - listnaté:

Dřišťál	Berberis	Bi
Hlohyně	Pyracantha	Bi
Mahónie	Mahonia	
Pěnišník	Rhododendron	
Ptačí zob	Ligustrum	
Skalník	Cotoneaster	
Zimostráz	Buxus	
Cesmína	Ilex	

4.Jehličnaté

Borovice	Pinus
Jalovec	Juniperus
Jedle	Abies
Smrk	Picea
Tis	Taxus
Zerav	Thuja
Modřín	Larix

3.Listnaté popínavé:

Břečťan	Hedera
Přísavník	Parthenocissus Bi

Literatura:

VODÁKOVÁ, Jitka, a kol.: *Pěstitelské práce*. Praha: SPN, 1990.238 s. ISBN 80-04-23976-5

DOSTÁLEK, Petr, a kol. : *Česká biozahrada*. Olomouc, Fontána: 2000.185 s.ISBN 80-86179-46-X

STEINBACH, Gunter.: *Lexikon užitkových rostlin*. Praha: 1996.198 s. ISBN 80-7176-432-9

Větvička, V., Matoušová, V.: *Stromy a keře /2000/*

Katalogy

Osobní poznámky:

OKRASNÉ (UŽITKOVÉ) ROSTLINY -TRVALKY

_TRVALKY=PERENY, CIBULOVINY =CIBULNATÉ A HLÍZNATÉ ROSTLINY

A. TRVALKY=PERENY=vytrvalé rostliny, které na venkovním stanovišti vydrží po několik roků. Nepříznivé živ. podmínky přečkávají ve stavu vegetačního klidu, podzemní č.: kořeny s pupeny, oddenky. Nadzemní část zasychá.

1.Trvalky vysévané na jaře:

prvosienka /pýřitá,obecná,zoubkovaná aj./	Primula
tařice skalní	Alyssum saxatile Bi
orlíček	Aguilegia hybrida
lupina (vlčí bob)	Lupinus
mák	Papaver
rudbekie (třapatka)	Rudbeckia

2.Trvalky vysévané na podzim:

hlaváček jarní	Adonis vernalis
čemeřice černá	Helleborus niger
úpolín	Trollius

3.Trvalky množené dělením trsů:

Hvězdnice (astra)/alpská,podzimní/	Aster Bi
netřesk	Sempervivum
bergénie	Bergenia
kamzičník	Doronicum
srdcovka nádherná	Dicentra / Dicytra/ spectabilis
konvalinka	Convallaria
kosatec	Iris
pivoňka	Paeonia
rožec	Cerastium Bi
funkie (bohyška)	Hosta Bi
chrpa	Centaurea
stračka (ostrožka)	Delphinium
plaménka (flox)	Phlox

4.Trvalky množené stonkovými řízký:

chryzantéma (kopretina)	Chrysanthemum
barvínek brčál	Vinca minor

5.Trvalky množené kořenovými řízký:

juka (palmová lilie)	Yucca
----------------------	-------

B. CIBULOVINY= vytrvalé byliny, jejichž zásobním orgánem (pomocí kterého přežívají vegetační klid) je cibule nebo hlíza. Tyto orgány současně slouží k vegetativnímu rozmnožování, používají se jako sadba, **jsou jedovaté!**

6.Cibulovité a hlíznaté r. kvetoucí na jaře

<u>cibule:</u> tulipán	Tulipa
narcis	Narcissus
hyacint	Hyacinthus orientalis
sněžěnka podsněžník	Galanthus nivalis
bledule jarní	Leucojum vernum
modřeneček arménský	Muscari armeniacum
ladoňka sibiřská	Scilla sibirica
<u>hlíza:</u> šafrán (krokus)jarní	Crocus vernus
sasanka hlíznatá	Anemone coronaria
ocún	Colchicum
brambořík	Cyclamen
<u>hlízovitý oddenek:</u> talovín	Eranthis Bi

7.Cibulovité a hlíznaté rostliny kvetoucí v létě:

mečík	Gladiolus
dosna	Canna
jiřinka	Dahlia
begonie	Begonia tuberhybrida

Literatura:

VODÁKOVÁ, Jitka, a kol.:*Pěstitelské práce*. Praha: SPN, 1990.238 s. ISBN 80-04-23976-5

DOSTÁLEK, Petr, a kol. :*Česká biozahrada*. Olomouc, Fontána: 2000.185 s.ISBN 80-86179-46-X

STEINBACH, Gunter.:*Lexikon užitkových rostlin*. Praha: 1996.198 s. ISBN 80-7176-432-9

Kliková G.: *Biozahrada /1992/*

Osvald,Z. : *Všechno o cibulovinách /1992/*

Katalogy

Osobní poznámky:

OKRASNÉ (UŽITKOVÉ) ROSTLINY - LETNIČKY, DVOULETKY

Letničky=jednoleté rostliny, v jednom roce vytvoří vegetativní i generativní orgány.

§=dají se sušit

Dvouletky=dvouleté r.: v prvním roce vytvoří vegetativní orgány, v druhém roce vytvoří generativní a zahynou.

1. Letničky vysévané přímo na stanoviště

měsíček zahradní/lékařský/ §	Calendula officinalis
laskavec ocasatý §	Amaranthus caudatus
krásenka /kosmea/	Cosmos bipinnatus
ostrožka stračka §	Delphinium candelabrum
slunečnice §	Helianthus
vlčí bob /lupina/	Lupinus
kochie /letní cypřišek/bytel metlovitý	Kochia scoparia

2. Letničky předpěstované v pařeništi :

hvězdnice /astra čínská/	Callistephus chinensis
hledík větší	Antirrhinum majus
karafiát čínský	Dianthus chinensis
gazanie zářivá Tagetes	Gazania splendens
ostálka lepá /cinie/	Zinnia elegans
netýkavka balzamína	Impatiens balzamina

3. Letničky předpěstované ve skleníku:

petúnie zkřížená	Petunia hybrida
begonie stálékvetoucí /kysala/	Begonia semperflorens
lobelka	Lobelia
šalvěj zářivá	Salvia splendens
sporýš /verbena, železník/	Verbena hybrida

Literatura:

VODÁKOVÁ, Jitka, a kol.: *Pěstitelské práce*. Praha: SPN, 1990. 238 s. ISBN 80-04-23976-5

DOSTÁLEK, Petr, a kol.: *Česká biozahrada*. Olomouc, Fontána: 2000. 185 s. ISBN 80-86179-46-X

STEINBACH, Gunter.: *Lexikon užitkových rostlin*. Praha: 1996. 198 s. ISBN 80-7176-432-9

Kasperová, M., Vaněk, V.: *Letničky a dvouletky /1993/*

Hamilton, G.: *Biozahrada /1994/*

Kliková G.: *Biozahrada /1992/*

Katalogy

Osobní poznámky:

ZÁKLADNÍ POLNÍ PLODINY

1. Obilniny:

pšenice obecná

4. Popínavé letničky

hrachor vonný	Lathyrus odoratus
fazol šarlatový	Phaseolus coccineus
ličořeřišnice větší	Tropaeolum majus
svlačec trojbarevný	Convolvulus tricolor
povijnice nachová	Ipomoea purpurea
Bi	

5. Letničky k sušení

slaměnka křídlatá	
smilek	
smil listenatý / slaměnka /	Helichrysum bracteatum
suchokvět	
černucha	Nigella aksamitník /afrikán/ §
stalice/závtah/	Limonium
zaječí ocásek	Lagurus
okrasné trávy aj.	

6. Dvouletky

chejr vonný /zimní fiala/	Cheiranthus cheiry
hvozdík bradatý	Dianthus barbatus
maceška	Viola
pomněnka lesní	Myosotis sylvatica
sedmikráska chudobka	Bellis perennis
zvonek zahradní	Campanula medium
hvozdík karafiát	Dianthus
náprstník	Digitalis

6. Pícniny:

jetel luční (červený)

žito seté	jetel (jetelovec) plazivý,zvrhlý
ječmen obecný	tolice (vojtěška) setá
oves setý	štírovník růžkatý (obecný) Bi
kukuřice setá	kostřava luční
rýže setá	jílek vytrvalý(anglický,ozimý), j. jednoletý(italský) Bi
proso	bojinek luční
pohanka jedlá	srha říznačka (laločnatá)
čirok obecný	lipnice luční

doplňující: / vičeneč ligrus, komonice bílá, Bi

ovsík vyvýšený, trojštět žlutavý/ Bi

2.Luskoviny:

hrách setý polní
hrách setý rolní-peluška
fazol obecný
bob obecný
vikev setá
čočka jedlá
soja luštinatá

7. Siličnaté rostliny:

chmel otáčivý

3.Olejininy:

řepka olejka
slunečnice roční
mák setý
hořčice bílá a černá
len setý

4.Přadné rostliny:

len setý
konopě setá

5.Okopaniny:

řepa burák krmná,cukrová
lilek brambor

Literatura:

VODÁKOVÁ, Jitka, a kol.:*Pěstitelské práce*. Praha: SPN, 1990.238 s. ISBN 80-04-23976-5

DOSTÁLEK, Petr, a kol. :*Česká biozahrada*. Olomouc, Fontána: 2000.185 s.ISBN 80-86179-46-X

STEINBACH, Gunter. :*Lexikon užitkových rostlin*. Praha: 1996.198 s. ISBN 80-7176-432-9

Kyncl,M.,Kubicová,S.,Zelinka,J.:*Základy RV pro učitele II/1989/*

Osobní poznámky:

PLEVELE

blín černý	pryšec
bršlice kozí noha	přeslička rolní
čekanka obecná	ptačinec žabinec

drchnička rolní	Bi	pýr plazivý
durman obecný		rdesno ptačí /truskavec/
heřmánek		rmen rolní
hluchavky		rozrazil
hořčice rolní		ředkev ohnice
chrpa modrák		smetánka lékařská
jitrocel		svízel přítula
kokoška pastuší tobolka		svlačec rolní
kopřiva dvoudomá a k. žahavka		šťovík
koukol polní		violka trojbarevná
laskavec ohnutý		zemědým lékařský
lebeda rozkladitá		
lilek černý		
lipnice roční		
mák vlčí		
merlík bílý		
mléč zelinný		
mochna husí		
mrkev obecná/ mrkvous/		
oves hluchý		
penízek rolní		
pěťour maloúborný		
pcháč rolní/ oset/		
podběl lékařský		
pomněnka rolní		
popenec břečťanolistý		
pryskyřník plazivý		

Literatura:

VODÁKOVÁ, Jitka, a kol.: *Pěstitelské práce*. Praha: SPN, 1990.238 s. ISBN 80-04-23976-5

DOSTÁLEK, Petr, a kol. : *Česká biozahrada*. Olomouc, Fontána: 2000.185 s.ISBN 80-86179-46-X

STEINBACH, Gunter.: *Lexikon užitkových rostlin*. Praha: 1996.198 s. ISBN 80-7176-432-9

Osobní poznámky:

POKOJOVÉ ROSTLINY (přehled č.3 = dle nároků na teplo a světlo)

I. DEKORATIVNÍ LISTEM: -pro teplé prostředí: (celoročně teplomilné až neutrální)

aglaonema	Aglaonema
begonie královská /kysala královská/	Begonia rex
begonie pupečníkolistá, begonie korálová aj.	Begonia feastii, masoniana..

fikus /smokvoň kaučukodárná/	Ficus elastica
	F.lyrata, F.benjamina, F.pumila
dračinka /kordyline-dracaena australis/	Cordyline australis
dračinec /dracéna/	Dracaena
filodendron	Philodendron
kroton /obojan/	Codiaeum
monstera lahodná	Monstera deliciosa
mramornatka /dieffenbachie/	Dieffenbachia
potos	Pothos-Scindapsus:Epipremnum
pepřinec	Peperomia
šáchor střídavolistý	Cyperus alternifolius
<u>kapradiny</u> :ledviník nádherný	Nephrolepis exaltata
netík	Adiantum
parožnatka	Platyserium

-pro poloteplé prostředí: (neutrální až chladnomilné) - celoročně pokojové

aralka /prodara/	Aralia
kopřivěnka pokojová,pestřivka/africká kopřiva/	Coleus
tenura třípáskatá /tchýnin jazyk/	Sansevieria trifasciata
podeňka bělokvětá /blázen/	Tradescantia albiflora
zebrina pendula	Tradescantia zebrina
zelenec copatý	Chlorophytum comosum
žumen /cissus/	Cissus antarctica
žumen trojlistý	Rhoicissus

-pro chladné prostředí: (chladnomilné až mrazuvzdorné) – v létě vhodné letnit

aukuba japonská	Aucuba japonica
brslen	Euonymus japonicus
břečťan popínavý	Hedera helix
citroník limonový	Citrus limon
chřest Sprengerův/ asparágus/	Asparágus sprengeri
kořenokvětka vyšší	Aspidistra elatior
myrta	Myrtus communis
<u>palmy s listem vějířovitým</u> : žumara	Chamaerops
<u>-"- zpeřeným</u> : datlovník	Phoenix
rozmarýna	Rosmarinus officinalis

SUCULENTNÍ ROSTLINY

II. TUČNOLISTÉ:

aloe	Aloe
agáve	Agave
gasterie	Gasteria verucosa
náduť	Bryophyllum

III. KAKTUSY:

opuncie	Opuntia
mamilária	Mammillaria
fylokaktus	Epiphyllum rfeiffer
vánoční kaktus	Schlumbergera bridgesii

kalanchoe / kolopějka/ Kalanchoe
tlustice Crassula
smrdutka Stapelia

IV. POKOJOVÉ ROSTLINY OKRASNÉ KVĚTEM:

africká fialka /kapská f, jonátka/	Saintpaulia ionantha
azalka /pěnišník/	Azalea Rhododendron indica
begónie	Begonia
<u>bromélie</u> : - bilbergie níčí, / čínský oves/	Billbergia nutans , - ananas - Aechmea fasciata
brambořík	Cyclamen persicum
fuchsie zkřížená	Fuchsia x hybrida
hvězdník	Hippeastrum
ibišek /čínská růže/	Hibiscus Rosa chinensis
kala /ďáblík/	Zantedeschia, Calla
listopadka	Chrysantaemum x hortorum
netýkavka /balzamína/	Impatiens
oleandr /bobkovnice/	Nerium oleander
<u>orchideje</u> /vstavače/	<u>Orchideaceae</u>
pelargonie: - P. páskatá /muškát/	Pelargonium zonale, p.břečťanolistá /popínavý muškát/ P.peltatum p.velkokvětá /anglický muškát/ P.grandiflorum
podslunečnik /mračňák/	Abutilon
prvosenka /petrklíč/	Primula
řemenatka suříková / klívie/	Clivia miniata
toulitka /anturie/	Anthurium
vánoční hvězda /mexická růže/	Poinsettia pulcherrima =Euphorbia
voskovka masitá	Hoya carnosa
zornice	Amaryllis

Literatura:

HEITZOVÁ, Halina: *Pokožové rostliny*. Praha: Svojtka a Vašut, 1995.239 s. ISBN 80-7180-012-0
VODÁKOVÁ, Jitka, a kol.: *Pěstitelské práce*. Praha: SPN, 1990.238 s. ISBN 80-04-23976-5
DOSTÁLEK, Petr, a kol. : *Česká biozahrada*. Olomouc, Fontána: 2000.185 s. ISBN 80-86179-46-X
STEINBACH, Gunter.: *Lexikon užitkových rostlin*. Praha: 1996.198 s. ISBN 80-7176-432-9

Osobní poznámky: